

De Wolden geeft energie!

**COLLEGEPROGRAMMA DE WOLDEN
2022 – 2026**

Voorwoord

Graag presenteren wij u hierbij ons collegeprogramma 'De Wolden geeft energie!' van Gemeentebelangen, Partij van de Arbeid en D66 voor de periode 2022 – 2026. In dit collegeprogramma geven wij verdere invulling aan de bestuurlijke thema's zoals die in het raadsbreed programma De Wolden 2022-2026 "We doen het samen!" zijn neergelegd. Ook benoemen wij andere onderwerpen waar we als college deze periode invulling aan wil geven.

Het collegeprogramma is een **programma op hoofdlijnen**. Bij een bestuursstijl die gericht is op het aangaan van de dialoog, verbinding en samenwerking past namelijk geen volledig dichtgetimmerd collegeprogramma. Daarbij verandert de wereld om ons heen in een snel tempo. Denk bijvoorbeeld alleen al aan de gevolgen van corona en de oorlog in Oekraïne. Wij willen op een flexibele manier in kunnen blijven spelen op dergelijke veranderingen.

Op verschillende beleidsterreinen leggen wij een ambitie neer en geeft het aan waar het college op aangesproken kan worden door de gemeenteraad, betrokken organisaties en inwoners. Het collegeprogramma biedt daarnaast voldoende ruimte voor input en nadere invulling.

We willen graag in gezamenlijkheid verder werken aan onze maatschappelijke opgaven en ambities!

Gemeentebelangen, Partij van de Arbeid en D66

Inleiding

Zoals in het voorwoord is aangegeven is dit collegeprogramma een programma op hoofdlijnen. De opzet van het programma is gebaseerd op het raadsbreed programma dat op 30 maart 2022 unaniem is aangenomen door de gemeenteraad.

In het eerste gedeelte van dit collegeprogramma gaan we in op de vijf opgaven uit het raadsbreed programma. Elke opgave start met een samenvattende tekst (cursief) uit het raadsbreed programma en vervolgens geven we aan hoe we hier als college nadere invulling aan geven.

Vervolgens geven we op verschillende overige onderwerpen aan wat we de komende vier jaar beogen en willen gaan doen. Niet elk beleidsterrein wordt beschreven en niet elk beleidsterrein zal al een gedetailleerde invulling krijgen. Dat past immers niet bij een programma op hoofdlijnen.

Ieder jaar vertalen we de beleidsaccenten uit dit collegeprogramma - met alle overige onderwerpen die spelen - naar de jaarlijkse programmabegroting.

1. Woningbouw

We willen een gemeente zijn waar elke inwoner passende en betaalbare woonruimte kan vinden. Met name voor jongeren en starters is het momenteel moeilijk om dit te realiseren. Daarom willen we deze periode inzetten op voldoende betaalbare woningen. Dit willen we actief en versneld doen.

We bieden letterlijk en figuurlijk ruimte om een versnelling aan te brengen in zowel bestaande als nieuwe woningbouwplannen. Dit doen we omdat we zien dat het noodzakelijk is om aan de vraag en de wens van onze inwoners te voldoen. We richten ons voor woningbouw niet alleen op de grotere kernen. We willen met alle Dorpsbelangen in gesprek om over woningbouw in de betreffende dorpen afspraken te maken.

We gaan in deze bestuursperiode in ieder geval de volgende zaken oppakken:

- We zien mogelijkheden voor het plaatsen van tijdelijke woningen/ flexwoningen. Daarbij moet het mogelijk zijn om zonder een bestemmingsplanwijziging voor een beperkte periode een kleinere woning te plaatsen. Dit biedt met name voor jongeren en ouderen uitkomst.
- We willen in ons ruime buitengebied kansen bieden voor woningsplitsing en het delen van het erf. Hier passen we ons beleid op aan.
- We bieden ondersteuning aan zogenaamde CPO-projecten. In de vorm van Collectief Particulier Opdrachtgeverschap geven we ruimte aan een groep van inwoners om zelf woningbouwplannen te ontwikkelen. Dit gaan we faciliteren.
- We gaan andere mogelijkheden die kansrijk lijken in De Wolden onderzoeken. We willen hier dan zo creatief mogelijk mee omgaan.
- Om dit allemaal mogelijk te maken willen we in onze ambtelijke organisatie een apart team Woningbouw inrichten. Dit team houdt zich hoofdzakelijk bezig met woningbouwplannen in De Wolden en bestaat uit diverse disciplines die hierbij betrokken zijn.
- Tot slot zullen we elke twee jaar ons Woonplan evalueren en met voorstellen komen tot aanpassingen als de actualiteit daar om vraagt. Dit houdt ons flexibel en daarmee kunnen we sneller inspelen op onverwachte ontwikkelingen op de woningmarkt. En kunnen we woningbouwplannen op- en afschalen wanneer nodig.

We blijven onze ogen en oren openhouden voor overige ideeën die bijdragen aan woningbouw in De Wolden. In heel Nederland zijn mooie voorbeelden te vinden waardoor er een versnelling aangebracht kan worden in de woningbouw. Deze zijn wellicht ook in De Wolden toepasbaar. We denken dan aan het onderzoeken of het interessant kan zijn om de betaling van de grondaankoop over een langere periode uit te smeren, zodat het wellicht financieel gemakkelijker wordt om ergens een woning te bouwen. En ook het instellen van een Uitvliegfonds voor jongeren biedt wellicht een oplossing voor woningbouw voor onze jongeren.

In ons Woonplan gaan we hier nader op in. Daarnaast zullen we beleid opnemen over arbeidsmigranten. We zien grote groepen arbeidsmigranten gehuisvest worden in onze gemeente. Ook op plekken die onwenselijk zijn. Arbeidsmigranten zijn belangrijk voor onze lokale economie, maar de huisvesting is tot nu toe een zorgpunt.

Ook zullen we aandacht besteden aan overige specifieke doelgroepen, zoals statushouders, mensen die in scheiding liggen en beschermd wonen.

De ene keer zullen we als gemeente een actieve en regisserende rol aannemen, de andere keer zal deze meer faciliterend zijn bij plannen van ontwikkelaars en/of inwoners. Dit is afhankelijk per dorp en per project. We ondersteunen graag initiatieven van onderop of laten woningbouw onderdeel zijn van een groter project, zoals we doen bij de gebiedsvisie De Baete in Ruinen.

2. Duurzaamheid

Op het gebied van duurzaamheid staan we voor een forse opgave:

- *In 2030 willen we 100% groengas in de gemeente.*
- *In 2040 willen we als gemeente volledig energieneutraal zijn. Wat we aan energie verbruiken, wekken we op een duurzame manier lokaal op.*
- *In 2050 willen we volledig circulair zijn.*

Realisatie van deze doelen is een kwestie van de lange adem. Hier zijn we dan al enkele jaren mee bezig. Daarbij hebben we lokaal eigenaarschap hoog in het vaandel staan.

We gaan ons de komende vier jaar voornamelijk focussen op het creëren van bewustwording, op het besparen van energie en inzetten op groengas. Daarbij zien we een belangrijke rol weggelegd voor onze energieregisseur(s) en de energiecoaches. Door deze mensen in te zetten bij bijvoorbeeld sport- en cultuurverenigingen kunnen we een grotere groep inwoners tegelijkertijd bereiken. We willen een grote bespaaractie voor verenigingen opzetten. Het grote voordeel is dat we hiermee ook jongeren bereiken. Dit is voor ons een belangrijke doelgroep. Jong geleerd is immers oud gedaan!

Voor particulieren willen we het gemakkelijker maken om grondgebonden zonnepanelen te plaatsen, wanneer er geen of te weinig ruimte op het dak beschikbaar is. Hier willen wij beter in kunnen faciliteren. Daarnaast laten we onderzoeken of het provinciaal mogelijk wordt om bij (agrarische) bedrijven in het buitengebied hogere windmolens te kunnen plaatsen dan de huidige van 15 meter hoog. De impact op het landschap wordt hierin meegewogen.

We blijven ons inzetten voor lokale initiatieven. We gaan graag met de dorpen in gesprek over hoe het thema duurzaamheid terugkomt in de dorpsvisies en/of in Dorps Energie Strategieën (DES). Daarbij kunnen we putten uit de ervaring die in Ansen ontstaat door de Proeftuin Aardgasvrije Wijken. Ons streven is om lokaal te produceren wat er lokaal aan energie verbruikt wordt.

We willen sowieso een gemeente zijn waar ruimte is voor innovatie. Dat zien we dus in Ansen, maar ook in Koekange en Echten waar agrariërs zelf groengas willen opwekken. Of in Veeningen waar een agrariër een biovergister wil realiseren. We staan open voor meer van dergelijke innovatieve ideeën die bijdragen aan besparing, bewustwording en/of groengasoplossingen van onze gemeente.

In onze eigen organisatie willen we focus aanbrengen op duurzaamheid. We willen daarom een apart team opzetten dat zich, vanuit verschillende disciplines, met dit thema bezighoudt. We onderzoeken daarbij of er extra formatie moet komen voor energieregisseurs. Een van de eerste acties die dit team gaat uitvoeren, is het opzetten van een website waarin alle bestaande informatie en regelingen op het gebied van duurzaamheid gebundeld is. Dit gebeurt onder de vlag van De Wolden geeft energie! Ook fysiek moet deze informatie beter zichtbaar zijn op plekken waar veel mensen komen.

Met deze hernieuwde inzet en focus willen we onze inwoners méér gaan verleiden en stimuleren om duurzaamheidsmaatregelen te treffen. We hebben hierin een aanjagende en faciliterende rol en we vinden het van groot belang om initiatieven van onderop te stimuleren.

3. Landbouw / vitaal buitengebied

We zien grote veranderingen voor onze agrariërs aankomen, veelal door ontwikkelingen en regelgeving vanuit Den Haag en Europa. Om agrariërs lokaal te ondersteunen om verder te innoveren en wellicht nieuwe verdienmodellen op te zetten, richten we een Transitiefonds Toekomstgerichte landbouw in. Middelen uit dit fonds kunnen dan bijvoorbeeld ingezet worden voor recreatie, zorg, duurzaamheid en landschapskwaliteit.

Tot op heden was het de bedoeling dit fonds in te zetten voor de komende vier jaren. Wij willen dit fonds structureel maken, gezien het grote belang dat wij aan de landbouw, en de innovatie ervan, hechten. Daarbij gaan we op zoek naar mogelijkheden om de grootte van het fonds eenmalig te verhogen.

In onze gemeente zit veel kennis over de landbouw. Deze kennis willen we, samen met het fonds, goed bereikbaar en toegankelijk laten zijn voor elke agrariër die wil veranderen en/of innoveren. Op het gebied van kennisdelen zien we een rol weggelegd voor de Gebiedscoöperatie Zuidwest Drenthe.

Onder Duurzaamheid wordt al verwezen naar innovatie ideeën van agrariërs in Koekange, Echten en Veeningen. Dit zijn de voorbeelden van innovatie die we met het instellen van het Transitiefonds op grotere schaal willen ondersteunen.

We willen zorgen voor meer begrip tussen boeren, burgers en recreanten. We zien het als onze verantwoordelijkheid om hierin te faciliteren. Er liggen kansen om het verhaal van de boer en de streek te vertellen.

Het Reestdal gebied is aangemerkt als 'Important Bird Area' als gevolg van de grote populatie ooievaars in het gebied. Wij willen weten wat de mogelijke invloed is van deze vogels en andere dieren op de biodiversiteit in het gebied. Daarom willen we hier een gezamenlijk onderzoek voor instellen samen met onder andere natuur- en landbouworganisaties.

Onze inzet is er de komende jaren op gericht om een vitaal buitengebied te creëren waar op een innovatieve manier geboerd wordt en waar een goede onderlinge samenhang is in ons mooie landschap.

4. Het sociale gezicht van De Wolden

De Wolden is een vitale en inclusieve gemeente waarin iedereen naar vermogen mee kan doen in onze samenleving. Inwoners voelen betrokkenheid bij hun omgeving en daarbij is het naoberschap, het omkijken naar elkaar, een groot goed. Wij vinden het daarbij van belang dat inwoners zelf regie kunnen voeren over hun eigen leven. Indien nodig met de juiste ondersteuning. Wij willen dat niemand in onze gemeente tussen wal en schip valt. We blijven hier zoeken naar een balans tussen het bieden van passende ondersteuning en de door het Rijk beschikbaar gestelde financiële middelen.

De komende periode onderzoeken we of er ruimte is voor aanvullende maatregelen om inwoners met lage inkomens tegemoet te komen voor de stijgende energieprijzen en aanhoudende inflatie. Daarnaast willen we inwoners met een laag inkomen helpen bij het nemen van energiebesparende maatregelen.

We vinden het belangrijk dat inwoners met een laag inkomen meedoen aan activiteiten gericht op ontspanning, ontmoeting en sport. Specifiek voor kinderen hebben we daarom sinds enkele jaren het Kindpakket. Dit behouden wij. Ook hechten we grote waarde aan onafhankelijke cliëntondersteuning. Daarom willen we de komende periode de zichtbaarheid van de stichting Onafhankelijke Cliëntondersteuning (OCO) verder vergroten.

De komende periode geven we uitvoering aan onze Lokale Inclusie Agenda. Zo willen we stimuleren dat alle inwoners van De Wolden op een volwaardige en gelijkwaardige manier aan de samenleving kunnen meedoen. Zo vinden we het belangrijk dat de voorzieningen in De Wolden bereikbaar en toegankelijk zijn voor elke doelgroep, ook als iemand minder mobiel is. De inrichting van de openbare ruimte speelt hierin een belangrijke rol. We denken hierbij ook aan toegankelijke wegen, paden en stoepen en een veilige omgeving met voldoende sociale controle.

Tot slot willen we het mogelijk maken om de maximering van onze reserve sociaal domein incidenteel te verhogen naar € 1.250.000. Dit doen we omdat we de komende periode ontwikkelingen vanuit Den Haag verwachten op het gebied van Wmo en Jeugdhulp. Hierdoor hebben we een grotere buffer die we kunnen inzetten voor het geval het nodig is.

5. Dienstverlening en kwaliteit van bestuur

De gemeenteraad stelt de inwoner centraal. In 2021 hebben we de nieuwe visie Dienstverlening 2021-2025 vastgesteld. Daarbij hebben we uitgesproken te zorgen voor een excellente, voor iedereen passende dienstverlening. Een dienstverlening passend bij aard en karakter van De Woldense samenleving voor zowel inwoners als ondernemers.

De Toekomstvisie 'Samen aan Zet' en de nieuwe Omgevingswet hebben veel invloed op de dienstverlening. Met name de invoering van de Omgevingswet vraagt een andere manier van werken en heeft invloed op onze dienstverlening en communicatie. Waarbij de communicatie met omwonenden primair een

verantwoordelijkheid wordt voor de aanvrager. Wij willen in samenspraak met onze inwoners toetsen of dit werkt.

We willen een betrouwbare en laagdrempelige overheid zijn. Voor het vertrouwen in de lokale democratie zijn kwaliteit en snelheid van de gemeentelijke diensten als ook een goede en zorgvuldige communicatie van groot belang. We zetten daarbij optimaal in op digitale mogelijkheden. Met tegelijkertijd oog voor de menselijke maat. Niet alleen als het gaat om persoonlijk contact, maar ook bij het zorgvuldig toepassen, uitvoeren en handhaven van regels. We gaan daarbij onderzoeken hoe we inwoners en organisaties beter kunnen helpen bij bijvoorbeeld het aanvragen van (evenementen)vergunningen.

Ook zorgen we ervoor dat we zowel het evenementenbeleid, de evenementenverordening als de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) opnieuw tegen het licht houden. We willen de wettelijke ontwikkelingen in balans brengen met de tradities van de gemeente De Wolden om zorg te dragen dat de vergunningverlening goed verloopt.

Het organisatie ontwikkelplan 'Van Eiland naar Wijland' moet bijdragen aan de noodzakelijke versterking van de kwaliteit van de ambtelijke organisatie. We hebben nog te weinig zicht op de kwalitatieve ontwikkelingen. We vragen de organisatie rond de zomer 2022, op basis van de verbeterpunten uit het rapport 'Van Eiland naar Wijland', met een tussenrapportage te komen. Om het college vervolgens jaarlijks te informeren over de kwalitatieve ontwikkelingen en resultaten.

Daarnaast vragen we de organisatie om uitdrukkelijk aandacht te hebben voor de kwaliteit van de informatievoorziening en actieve advisering van de raad.

Maar ook de dienstverlening aan het gemeentebestuur verdient permanente aandacht. Het samenspel van raad -college-ambtelijke organisatie moet uitstekend verlopen om zo de gestelde maatschappelijke opgaven in een zeker tempo te kunnen realiseren. Dit raakt ook de bestuurlijke verantwoordelijkheid van de raad. Met de raad gaan we graag in gesprek over de bestuurlijke rol van de raad. Voor deze verdieping willen we inspirerende bijeenkomsten organiseren.

De voor De Wolden zo kenmerkende samenwerking met en tussen inwoners, ondernemers, organisaties en gemeente blijven we met kracht ondersteunen. Initiatiefrijk De Wolden speelt hierbij een belangrijke rol. We komen met een voorstel om dit de komende vier jaar te blijven faciliteren.

We zien in onze gemeente dat niet altijd de capaciteit en het talent van onze inwoners wordt gebruikt bij het maken van plannen. Dat geldt specifiek voor onze oudere inwoners. Hier willen wij meer gebruik van maken. Dit willen we doen door ervoor te zorgen dat ze beter de weg weten te vinden om iets met hun talent te doen. Hiermee denken we de vergrijzing te verzilveren.

Tot slot vraagt de betrokkenheid van jongeren onze aandacht. We willen hiervoor een plan van aanpak opstellen. Daarbij zien we het project Passie op het Platteland als een mooi voorbeeld om jongeren te bereiken.

6. Overig

Sport en recreatie

We willen verdere uitvoering geven aan het Sportakkoord en het Preventieakkoord. Daarin is een belangrijke rol weggelegd voor onze sportfunctionarissen. Zij hebben bewezen dat ze, ook in coronatijd, veel inwoners in beweging hebben kunnen krijgen. We gaan de inzet van onze sportfunctionarissen evalueren om inzicht te krijgen op welke plek en in welke aantallen zij het beste tot hun recht komen.

Daarnaast willen we de ruimte bieden voor nieuw sportaanbod als daar behoefte aan is. Dit gaan we faciliteren. Dit nieuwe sportaanbod kan dan onderdeel worden van een bestaande sportvereniging.

We vinden het belangrijk dat iedereen die gebruik maakt van onze Woldense voorzieningen daaraan bijdraagt. Dat betekent dat we verwachten dat er een goede registratie plaatsvindt van al onze toeristen, ook voor (Air-)Bnb locaties. Ook hier zal toeristenbelasting afgedragen moeten worden.

Cultuur

Het seizoen 2023/2024 staat in het teken van Culturele gemeente. Voor ons een belangrijk evenement waarmee we onze gemeente nog beter op de kaart gaan zetten en die aanzet tot meer cultuurbeleving van onze inwoners.

Daarbij moet er ruimte blijven voor onze eigen tradities, volkscultuur en bestaande lokale culturele activiteiten. Dit moet voor reuring in onze gemeente blijven zorgen.

Verkeer en vervoer

Door de uitgestrektheid van onze gemeente, in combinatie met beperkte alternatieven, neemt de auto een volwaardige plaats in het vervoerssysteem van inwoners. Daarnaast wordt veel gefietst. Niet alleen door onze inwoners, maar ook door toeristen en recreanten die De Wolden bezoeken. Een veilig en goed verkeers- en vervoerssysteem, op basis van uitstekend onderhoud en beheer, is daarbij essentieel. Dit geldt ook voor de bermten.

De komende periode richten we ons op het realiseren van nieuwe fietspaden en ontbrekende schakels in ons netwerk van fietspaden. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheden en voordelen van fietssnelwegen.

Begraafplaatsen

We zien mogelijkheden in de ontwikkeling van natuurbegraafplaatsen in combinatie met groen. De komende periode starten we een onderzoek naar de mogelijkheden in onze gemeente. We hebben ook oog om hier een recreatief Arboretum bij te betrekken.

Economie, bedrijventerreinen en werk

We willen ondernemers de mogelijkheid bieden om in De Wolden te starten, te wonen en te werken op dezelfde plek. We investeren daarom in de revitalisering en het daarmee toekomstbestendig maken van bedrijventerreinen. Indien nodig breiden wij de bestaande bedrijventerreinen uit. In de visie bedrijventerreinen

gaan wij hier nader op in. Daarin hebben wij ook aandacht voor de invloed op het landschap en de mobiliteitsstromen.

Financiën

Een solide financiële positie is een randvoorwaarde voor het hier geschetste toekomstig beleid. Vanzelfsprekend streven we naar een sluitende meerjarenbegroting. De lasten voor inwoners willen we niet onnodig verhogen. Daarnaast houden we de ambitie om de jaarlijkse investeringsruimte van € 4 miljoen te handhaven.